

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

The Development of Instructional Model based on Active
Learning to Improve the Accounting Process and
Accounting Professions Skills for Diploma Vocational
Certificate Students

ธรวีรินทร์ พวงสอน¹

Thonwirin Phuangsorn¹

¹ อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคตรัง จังหวัดตรัง 92000

Lecture of Bachelor of Technology Program in Accounting, Trang Technical College, Trang 92000

¹ Corresponding Author: E-mail jaidee122516@gmail.com, 089-5949342

บทคัดย่อ

การวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการ ทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning 2) ศึกษาประสิทธิภาพตามแนวคิด Active Learning 3) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ประชากร คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยประกอบด้วย 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) แบบประเมินทักษะกระบวนการบัญชีและวิชาชีพบัญชี ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า EASTSI Model ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) แลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) วิเคราะห์สถานการณ์ 3) สังเคราะห์หาวิธีแก้ปัญหา 4) สะท้อนความคิด 5) สรุปองค์ความรู้ 6) ประยุกต์ใช้ การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าประสิทธิผลที่ (86.07/92.75) ผลการประเมินพัฒนาการทักษะกระบวนการและทักษะวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาเพิ่มขึ้น รวมถึงความคิดเห็นต่อรูปแบบ EASTSI Model อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, การเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning, ทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี

Abstract

The objectives of this research are: 1) to develop a learning model based on the Active Learning concept, 2) to study the effectiveness of the Active Learning concept, and 3) to evaluate the outcomes of the learning model based on the Active Learning concept. The population for this study consists of 29 students in the Accounting program at the higher vocational certificate level. The research tools include: 1) a learning management model, and 2) an evaluation form for accounting process skills and professional accounting skills. A mixed-methods research design was used, employing a one-group pre-test, during-test, and post-test approach. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, effectiveness value, and content analysis.

The research findings showed that the developed learning model, called the EASTSI Model, consists of six steps: 1) exchange experiences, 2) analyze the situation, 3) synthesize solutions, 4) reflect on thinking, 5) summarize knowledge, and 6) apply knowledge. The evaluation of the model's suitability was at the highest level, with an effectiveness score of (86.07/92.75). The assessment of the development of process skills and professional accounting skills among students showed improvement, and the students' feedback on the EASTSI Model was at the highest level.

Keywords: model development, Active Learning concept, accounting process skills, professional accounting skills

1. บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การสื่อสารไร้พรมแดน จึงส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องมีรูปแบบที่เหมาะสม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุค Education 4.0 ที่องค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นอยู่มากมายเกินกว่าที่จะเรียนรู้ได้แค่ในห้องเรียนและ นักศึกษา ต้องมีทักษะที่สำคัญที่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ใช้

ความรู้แบบองค์รวมมีทักษะในการปฏิบัติ รู้จักวิธีการแก้ไขปัญหา และมีความคิดสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุขสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพในอนาคต

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้กระทำลง [1][2] เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการสร้างองค์ความรู้

การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่า การแข่งขัน ได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ [3][4]กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการคือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน [5] โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (co-creators) [6] การให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์จนเกิดความรู้ ความเข้าใจนำไปประยุกต์ใช้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าหรือ สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และพัฒนาตนเองเต็มความสามารถ รวมถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมอภิปรายให้มีโอกาสฝึกทักษะการสื่อสารทำให้ผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้น 70 เปอร์เซนต์

วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ และการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ โดยทำหน้าที่ในการจัดการและนำเสนอข้อมูลทางการเงินให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อการวางแผนและตัดสินใจ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงถูกคาดหวังค่อนข้างสูงทั้งในด้านความรู้พื้นฐาน

ทางบัญชี ภาษาอังกฤษ ความรู้ทางธุรกิจและเศรษฐกิจ รวมไปถึงทักษะจำเป็นในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการนำเสนอและสื่อสาร ทักษะการปรับตัวและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมถึงการต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ คือ การมีจรรยาบรรณวิชาชีพและธรรมาภิบาลที่ดีในการปฏิบัติงาน [7] ในช่วงที่ผ่านมาวิชาชีพบัญชีได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบกิจกรรมทางธุรกิจและเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากเทคโนโลยี และมีเสียงสะท้อนจากภาคธุรกิจซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิต และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าบัณฑิตบัญชีที่จบใหม่ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและในอนาคตได้ เนื่องจากยังขาดทักษะในด้านต่าง ๆ หลายประการ รวมถึงการขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ [8] จากปัญหาดังกล่าว การพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี ของผู้เรียนให้สำเร็จตามมาตรฐานและตัวชี้วัดได้นั้น ผู้สอนต้องสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับมโนทัศน์ (Concept) ในแต่ละเรื่องที่ต้องชัดเจน ใช้กระบวนการทางบัญชีได้อย่างคล่องแคล่วหลากหลาย และมีทักษะวิชาชีพบัญชีที่สามารถปฏิบัติงานได้ ในการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ได้ฝึกทักษะและกระบวนการจากสื่อที่เป็นรูปธรรมก่อนที่จะขยายไปสู่องค์ความรู้ที่เป็นนามธรรม และได้เรียนเนื้อหาตามลำดับจากง่ายไปหายาก นั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด

Active Learning จึงน่าจะเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้กระทำลงไป แต่จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี ในนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่จะมุ่งพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี ในนักศึกษาระดับชั้นสูง มีน้อยมาก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชีในนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

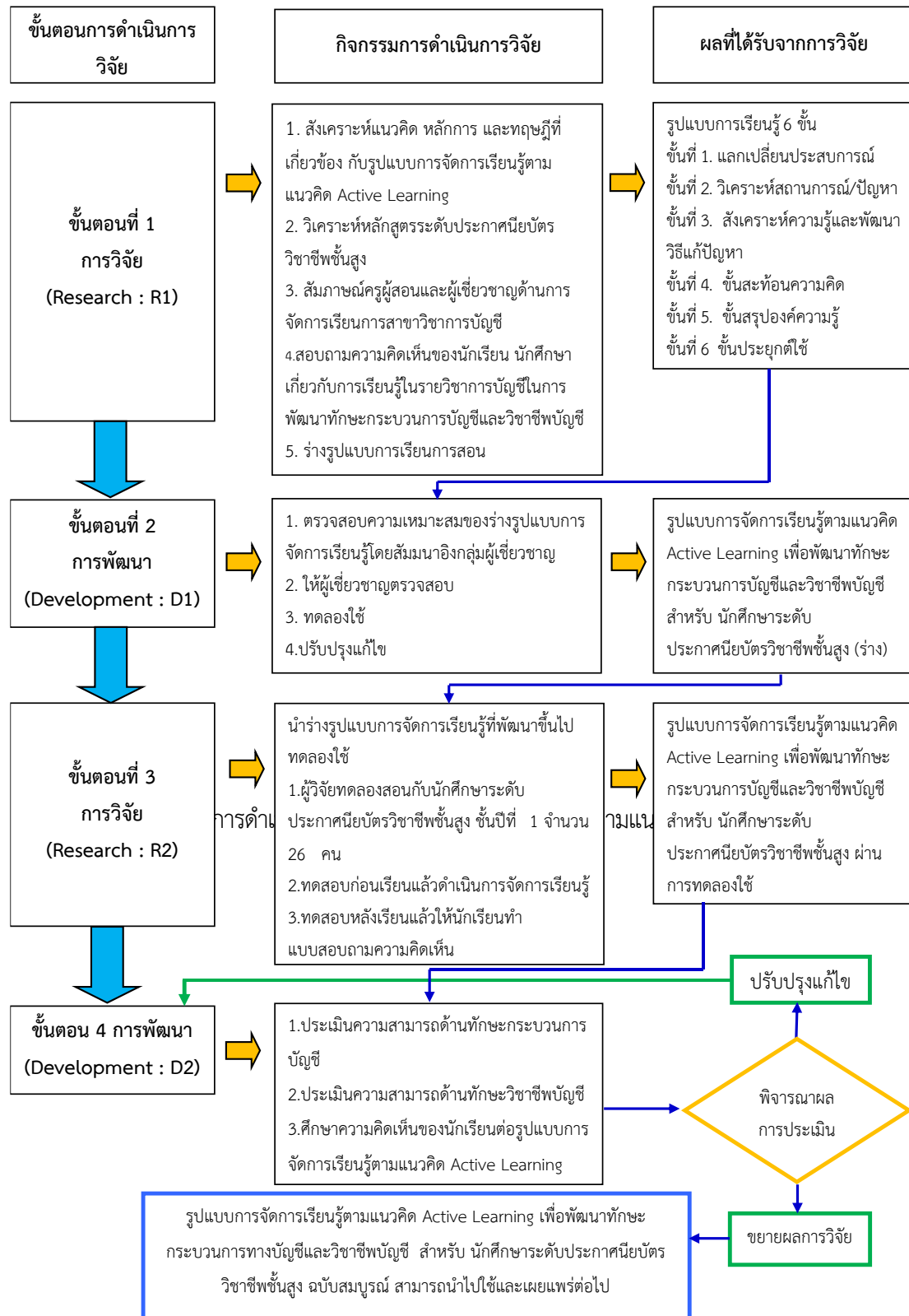
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2.3 เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบการดำเนินการวิจัย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning โดยอาศัยการสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยนำรูปแบบการเรียนรู้มาประยุกต์ผสมผสานกันประกอบด้วยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) การเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning) หาดองค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคตรัง สาขาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคตรัง สาขาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวน 29 คน ดำเนินการเลือกโดยวิธีเฉพาะเจาะจง

3.2 รูปแบบการวิจัย

ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา R&D (Research and Development) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods

Research) โดยออกแบบการวิจัยเป็นรูปแบบการศึกษาเชิงซ้อน (Embedded Design) ใช้วิธีการเชิงปริมาณเป็นหลักและวิธีการเชิงคุณภาพเป็นรองและใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R1) เป็นการสังเคราะห์แนวคิดหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ร่างรูปแบบการเรียนรู้ ด้วยการสังเคราะห์หารูปแบบการเรียนรู้มาประยุกต์ผสมผสานกันประกอบด้วยการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) การเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning) ซึ่งได้องค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้ 6 ขั้น ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (share experiences: S) ขั้นที่ 2 วิเคราะห์สถานการณ์/ปัญหาเพื่อหาคำถาม (Analyze the situation :A) ขั้นที่ 3 สังเคราะห์ความรู้และพัฒนาวิธีแก้ปัญหา (Synthesize: S) ขั้นที่ 4 ขึ้นสะท้อนความคิด (Comment : C) ขั้นที่ 5 ขึ้นสรุปองค์ความรู้ (Summary : S) ขั้นที่ 6 ขึ้นประยุกต์ใช้ (Applying : A) และนำมาร่างเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D1) เป็นการนำ ร่างรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ไปตรวจสอบ

คุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนรู้ ผลจากการตรวจสอบคุณภาพและข้อเสนอแนะของรูปแบบนำไปสู่การได้รูปแบบการเรียนรู้ คือ EASTSI Model ตรวจสอบหาคุณภาพของรูปแบบ คู่มือของรูปแบบและแผนการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้กับกลุ่มภาคสนามด้วยการทดลองสอนกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 32 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research : R2) เป็นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงด้วย EASTSI Model ไปทดลองสอนกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคตรัง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 29 คน ทดสอบก่อนเรียนแล้วดำเนินการจัดการเรียนรู้ ทดสอบระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียนด้วยแบบประเมินความสามารถด้านทักษะกระบวนการบัญชี ความสามารถด้านทักษะวิชาชีพบัญชีและศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อรูปแบบการจัดการ

เรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development : D2) เป็นการขยายผลด้วยการทบทวนและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง EASTSI Model แล้วนำไปให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิคตรัง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 29 คน และประเมินความสามารถด้านทักษะกระบวนการบัญชี ความสามารถด้านทักษะวิชาชีพบัญชีและศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้แบบประเมินและแบบสอบถาม

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี

2) ตัวแปรตาม คือ ทักษะกระบวนการทางบัญชี และ ทักษะทางวิชาชีพบัญชี

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1) รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2) แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้แบบ EASTSI Model

2.1) แบบทดสอบพัฒนาการทักษะกระบวนการบัญชี

2.2) แบบทดสอบพัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพบัญชี

3) ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

3.1) ศึกษาเอกสารหนังสือ ตำรา งานวิจัย การพัฒนากระบวนการและการวิเคราะห์สมรรถนะวิชาชีพที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีและกระบวนการทางบัญชี

3.2) พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

3.3) ดำเนินการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อประเมินและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี โดยผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านบัญชี ด้านการเรียนการสอน และตัวแทนจากสถานประกอบการ

3.4) ร่างเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินรูปแบบการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย แบบทดสอบพัฒนาการทักษะกระบวนการบัญชี แบบทดสอบพัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพบัญชี และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน

3.5) ประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพบัญชีและด้านการเรียน

การสอน จำนวน 3 คน พิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาของคำถาม นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมาคำนวณหาค่าดัชนี IOC และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง สาขาบัญชี จำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มขยายผล และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีดังนี้

4.1) ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ผลของการสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning ได้รูปแบบมีชื่อว่า EASTSI Model มี 6 ขั้นตอนได้แก่ 1.แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Exchanging Existing Experiences :EE) 2.วิเคราะห์สถานการณ์เพื่อกำหนดปัญหา(Analyze the situation : AS)

3.สังเคราะห์หาวิธีแก้ปัญหา (Synthesize problem solving : SS) 4.สะท้อนความคิด (Critical Thinking and Reflection :TR) 5.สรุป

องค์ความรู้ (Summarizing New Learning Experiences : S) 6.การประยุกต์ใช้ (Implementing and Applying New Knowledge : IA) ดังภาพที่ 2

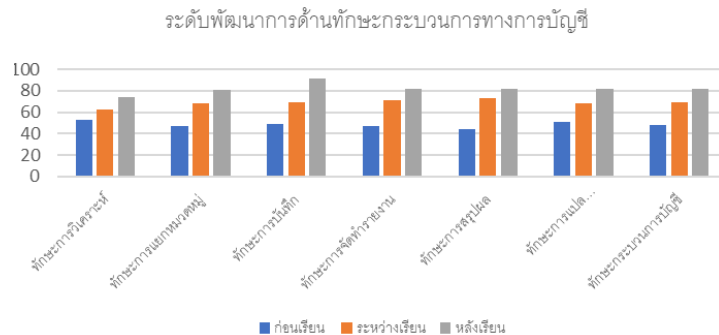
ภาพที่ 2 รูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบ EASTSI Model

4.2) ผลการหาความเหมาะสมรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบ EASTSI Model ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ในการประเมินครั้งที่ 1 และผลการประเมินครั้งที่ 2 มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70

4.3) ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า รูปแบบมี

ประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 86.07 / 92.75 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

4.4) ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางบัญชีที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ภาพที่ 3 แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบค่าร้อยละการพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

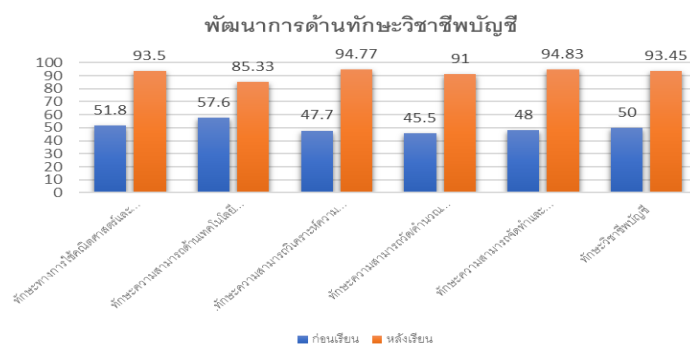

ภาพที่ 3 ระดับพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางบัญชี

จากภาพที่ 3 ระดับพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางบัญชี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางบัญชีสูงขึ้น และมีความแตกต่างกันระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีทักษะการบันทึก เป็นทักษะที่มีความแตกต่างก่อนเรียนกับหลังเรียนแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาคือทักษะการสรุปผล ทักษะการแยก

หมวดหมู่ ทักษะการจัดทำรายงาน ทักษะกระบวนการบัญชี ทักษะการแปลความหมาย และทักษะการวิเคราะห์ เป็นลำดับสุดท้าย

2) ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพบัญชีที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

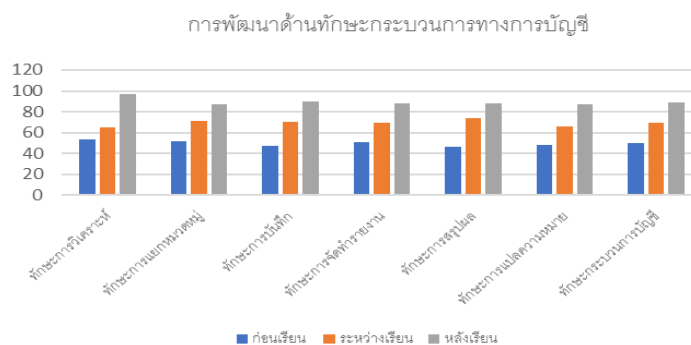
ภาพที่ 4 ระดับพัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพบัญชี

จากภาพที่ 4 ระดับพัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพบัญชี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีพัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพบัญชีสูงขึ้นและมีความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย โดยมีทักษะความสามารถวิเคราะห์

เป็นทักษะที่มีความแตกต่างก่อนเรียนกับหลังเรียนแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาคือทักษะความสามารถจัดทำและลงบัญชี ทักษะความสามารถด้านการคำนวณ ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะทางการใช้คณิตศาสตร์และการคำนวณ และทักษะความสามารถด้านเทคโนโลยีเป็นลำดับสุดท้าย

4.5) การขยายผลโดยการนำรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี ไปทำการขยายผลและเปรียบเทียบพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางบัญชี และวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่เป็นกลุ่มขยายผล

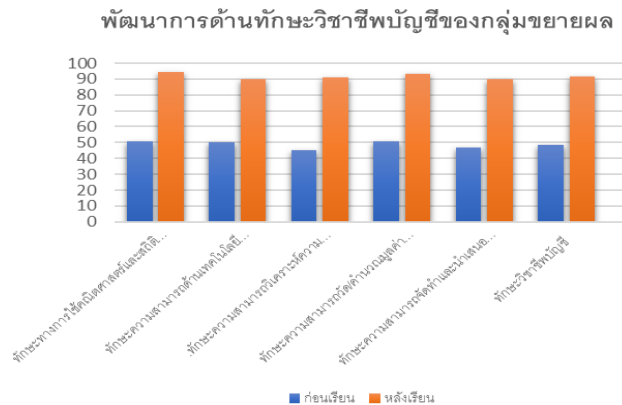
1) ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางบัญชีที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มขยายผล

ภาพที่ 5 แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบค่าร้อยละการพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มขยายผล

จากภาพที่ 5 ระดับพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางบัญชี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มขยายผล มีพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางบัญชีสูงขึ้น และมีความแตกต่างกันระหว่าง ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยมีทักษะการสรุปผล เป็นทักษะที่มีความแตกต่างก่อนเรียนกับ หลังเรียนแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาคือทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการบันทึก ทักษะกระบวนการ ทางบัญชี ทักษะ

การแปลความหมาย ทักษะการจัดทำรายงานและทักษะการแยกหมวดหมู่เป็นลำดับสุดท้าย 2) ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่าทักษะวิชาชีพบัญชีของนักศึกษามีพัฒนาการสูงขึ้น (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบแสดงค่าร้อยละระดับการพัฒนาทักษะวิชาชีพทางบัญชีกลุ่มขยายผล

จากภาพที่ 6 ระดับพัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพบัญชี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เป็นกลุ่มขยายผล มีพัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพบัญชีสูงขึ้นและมีความแตกต่างระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย โดยมีทักษะความสามารถวิเคราะห์ เป็นทักษะที่มีความแตกต่างก่อนเรียนกับหลังเรียนแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาคือทักษะความสามารถวัดคำนวณมูลค่า ทักษะทางการใช้คณิตศาสตร์และสถิติ ทักษะวิชาชีพบัญชี ทักษะความสามารถจัดทำและนำเสนอ และทักษะความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นลำดับสุดท้าย

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพ

บัญชีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ผลการพัฒนาแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ได้รูปแบบมีชื่อว่า EASTSI Model มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1.แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Exchanging Existing Experiences :EE) 2.วิเคราะห์สถานการณ์เพื่อกำหนดปัญหา(Analyze the situation : AS) 3.สังเคราะห์หาวิธีแก้ปัญหา (Synthesize problem solving : SS) 4.สะท้อนความคิด (Critical Thinking and Reflection :TR) 5.สรุปองค์ความรู้ (Summarizing New Learning Experiences : S) 6.การประยุกต์ใช้ (Implementing and Applying New Knowledge : IA)

2) ผลการหาความเหมาะสมรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบ EASTSI Model ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ในการประเมิน ครั้งที่ 1 และผลการประเมิน ครั้งที่ 2 มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70

3) ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่ารูปแบบมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 86.07 / 92.75 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

4) ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ดังนี้

4.1) ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางบัญชี พบว่าทักษะกระบวนการทางบัญชีมีพัฒนาการสูงขึ้น

4.2) ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพบัญชีที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่ามีพัฒนาการสูงขึ้น

4.3) ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active

Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่าภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

5) ผลการขยายผลเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning กลุ่มขยายผลดังนี้

5.1) ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางบัญชี มี 3 ระยะ ได้แก่ ช่วงก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน พบว่าทักษะกระบวนการทางบัญชีของนักศึกษามีพัฒนาการสูงขึ้น

5.2) ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอน ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่าทักษะวิชาชีพบัญชีของนักศึกษามีพัฒนาการสูงขึ้น

5.3) ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของกลุ่มขยายผล พบว่าการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 การอภิปรายผล

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นได้มาจากการศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential learning) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมาก มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก เป็นรูปแบบการเรียนการสอน ที่เน้นให้ลงมือปฏิบัติงานจริง กระตุ้นให้ผู้เรียนให้ความสนใจใคร่รู้และต้องการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา ซึ่งผู้สอนอาจจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาและฝึกกระบวนการวิเคราะห์และแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนและสามารถใช้ทักษะกระบวนการที่นำไปสู่การแก้ปัญหาได้

ทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีพัฒนาการสูงขึ้น เนื่องมาจากการที่นักศึกษาแต่ละคนได้ทำกิจกรรมหรือแบบฝึกในขั้นตอน สะท้อนความคิด สรุปองค์ความรู้และประยุกต์ใช้ได้ นำองค์ความรู้ที่ได้รับ ไปเชื่อมโยงและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วอธิบายวิธีการคิดในการแก้ปัญหาของตนเองโดยให้เพื่อนๆ ได้ร่วมอภิปรายเพื่อเป็นการขยายความรู้ และเป็นการยืนยันความถูกต้องในการแก้ปัญหาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ และเป็นการแลกเปลี่ยนแนวคิดซึ่งกันและกัน ปัญหาอาจจะมีหลายวิธีแก้ไขหลายคำตอบ ซึ่งเป็นการทำซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นความชำนาญจนเกิดประสบการณ์

อภิปรายผลการวิจัยนี้พบว่ารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางบัญชีและวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีประสิทธิภาพในระดับสูง โดยค่า E1/E2 เท่ากับ 86.07/92.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แสดงถึงความสำเร็จของรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการแสวงหาความรู้ และการมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในกระบวนการเรียนรู้ สอดคล้อง [6] การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีบทบาทกระตือรือร้นจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า หรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเต็มความสามารถ นอกจากนี้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย และฝึกทักษะการสื่อสารอย่างเป็นระบบยังส่งผลให้ผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นได้สูงถึง 70 เปอร์เซ็นต์ จากการฝึกฝนและปฏิบัติจริง การมีส่วนร่วมและการโต้ตอบอย่างต่อเนื่องในกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้รูปแบบการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงในด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชี

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- งานวิจัยครั้งนี้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ชื่อ EASTSI Model ซึ่งได้ออกแบบเพื่อนำไปใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่เจาะจงสาขาวิชาการบัญชี ดังนั้นการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้งานจะต้องระมัดระวังเรื่องสาขาวิชาของผู้เรียน

- ผู้สอนสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความประสงค์จะนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ควรศึกษาถึงความเหมาะสมของขั้นตอนและแนวทางในการเลือก กิจกรรมเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถกำหนดขั้นตอนและเลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับผู้เรียน

- รูปแบบการเรียนการสอนนี้มีจุดประสงค์เพื่อใช้กับการเรียนการสอน แบบปฏิบัติเป็นหลัก ดังนั้นหากครูผู้สอนในกลุ่มสาขาวิชาอื่น ๆ มีความประสงค์จะนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะหรือ ธรรมชาติของแต่ละวิชา

- ผู้สอนอาจจะสำรวจจากความเห็นของนักศึกษา ก่อนแล้วจึงนำกิจกรรมที่ได้เหล่านั้นมาจับคู่กับเนื้อหาที่จะสอนเพื่อจะได้มีกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนได้เลือกในการในการการเรียนรู้

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้จำกัดสาขาเพียงบางสาขาวิชา ในการวิจัยในครั้งถัดไปควรขยาย เป็นสาขาอื่น ๆ เพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] C. C. Bonwell, J.A.Eison. (1991). Active Learning: Creating Excitement in the Classroom. ERIC Digest. Washington D.C.: ERIC Clearinghouse on Higher Education.
- [2] Merrill Harmin and Melanie Toth. (2006). Inspiring Active Learning: A Complete Handbook for Today's Teachers Gale virtual reference library
- [3] วิจารย์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ตาตาพับลิเคชั่น จำกัด.
- [4] วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์. (2558). การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity Based Learning (CBL). วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้. ปีที่1 ฉบับที่ 2. หน้า 23-37.

- [5] Meyers C, Jones TB (1993). Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom. Jossey-Bass Publishers, San Francisco.
- [6] Felder, R. & Brent, R. (1996). Navigating the Bumpy Road to Student-Centered Instruction. Journal of College Teaching. 44(2), 43-47.
- [7] Chaplin, S. (2017). Accounting education and the prerequisite skills of accounting graduate: Are accounting firm's moving the accounting firm's moving the boundaries? Australian Accounting Review, 80(21), 60-70.
- [8] Rebele, J. E., & Pierre, E. K. (2019). A commentary on learning objectives for accounting education programs: The importance of soft skills and technical knowledge. Journal of Accounting Education 48. Page 71-79.